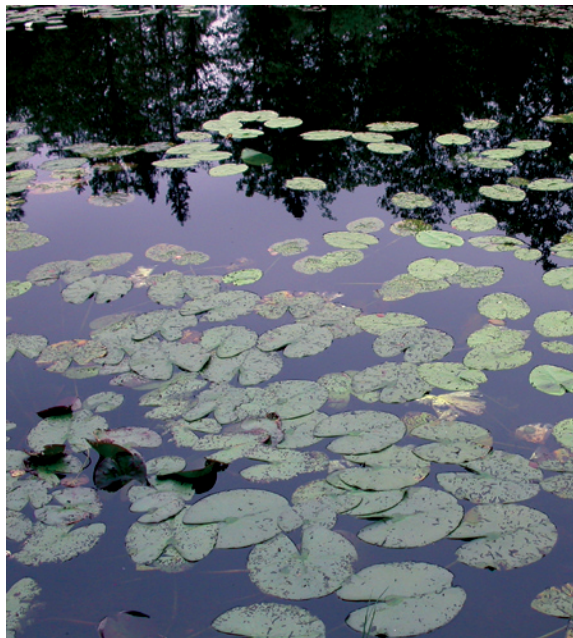

Vattenförvaltning

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Vatten är vår viktigaste naturresurs.
God tillgång till rent och bra vatten
är en förutsättning för en hållbar
samhällsutveckling.

EG:s vattendirektiv lade år 2000 grunden för en ny europeisk vattenförvaltning med övergripande syfte att motverka försämringar, skydda och förbättra vattenkvaliteten och att främja en hållbar vattenanvändning. Avrinningsområdet är basen för arbetet och ansvaret omfattar grundvatten, inlandsvatten och kustvatten. Målsättningen är att allt vatten ska ha en god kvalitet år 2015.

Den här broschyren beskriver den nya vattenförvaltningen och det inledande arbete som hittills har genomförts i Stensåns avrinningsområde (S Halland/ N Skåne). Arbetet har genomförts som ett pilotprojekt inom EU InterReg (BERNET Catch).

Läs mer på www.bernet.org

Beredningssekretariatet
Länsstyrelsen Hallands län
301 86 HALMSTAD
Telefon: 035-13 20 00
E-post: lausstyrelsen@n.lst.se

Vem gör vad i den nya vattenförvaltningen?

Vad görs på lokal och kommunal nivå?

De lokala organisationerna är viktiga i vattenvårdsarbetet. Här finns vid sidan av kommunerna bland annat frivilliga organisationer inom till exempel miljö, fiske och båtsport, forskningsinstitutioner, men även företag och industrier. Kommunerna ska i sitt tillsyns- och planeringsarbete se till att vattenmiljöerna förbättras. De har en avgörande roll i det lokala vattenvårdsarbetet genom sin lokala kunskap, sitt utvecklings- och planeringsansvar och sina kontakter med allmänheten. Redan nu finns det i flera av länets avrinningsområden vattenvårdsgrupper som jobbar med kraftfulla tag för att förbättra våra vatten. Kontakta beredningssekretariatet i ditt län för mer information.

Vad gör Länsstyrelsen?

Länsstyrelsens beredningssekretariat ska ta fram och sammanställa kunskapsunderlag och lämna förslag till kvalitetsmål, undantag till dessa och åtgärdsprogram för alla kust- och avrinningsområden i länet. Arbetet ska ske i dialog med grannlän, kommuner, vattenvårdsgrupper, vattenvårdsförbund och andra lokala berörda. Länsstyrelsens strävan är att skapa en bra samverkan med och mellan dessa. Arbetet syftar till att nå kvalitetsmålen och de vattenanknutna miljömålen på nationell, regional och lokal nivå.

Vad gör Vattenmyndigheten?

Vattenmyndigheten har det övergripande ansvaret att se till att vårt vatten håller god kvalitet. Det innebär bland annat samordning av vattenförvaltningsarbetet i vårt vattendistrikt Västerhavet. Myndigheten är ansvarig för samråd kring och fastställandet av kvalitetsmål, åtgärdsprogram och förvaltningsplaner.

Vad gör centrala myndigheter?

Naturvårdsverket och Sveriges geologiska undersökning ska utfärda föreskrifter och vägledning för hur arbetet med den nya vattenförvaltningen ska genomföras i Sverige.

Beredningssekretariatet

Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 HALMSTAD
Telefon: 035-13 20 00
E-post: lansstyrelsen@n.lst.se

Vattenportalen

Naturvårdsverkets, Boverkets och SGU:s hemsida med information om vattenförvaltningsarbetet och miljömål i hela Sverige.
www.vattenportalen.se

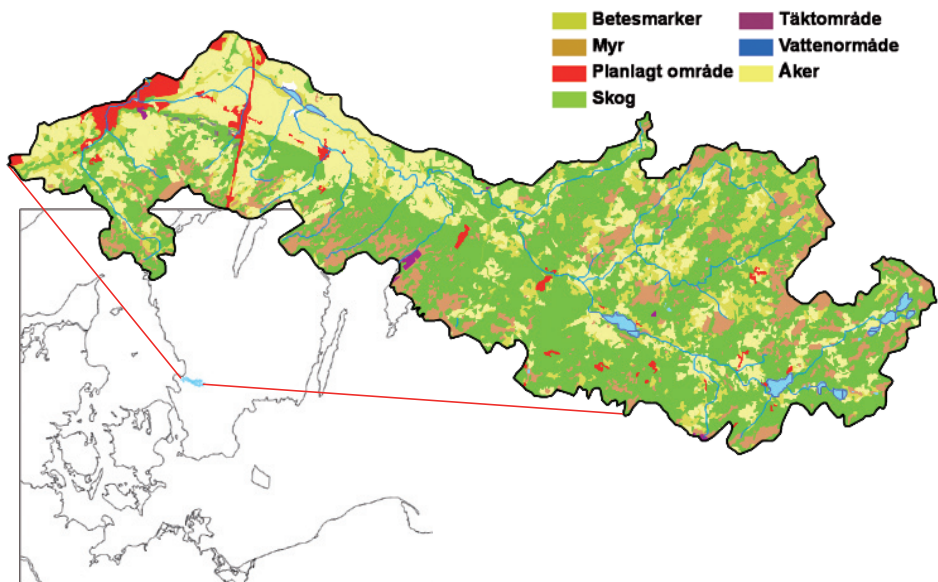
Vattenmyndigheten för Västerhavet

Länsstyrelsen
i Västra Götalands län
403 40 Göteborg
Tel: 031-60 50 00
E-post: lansstyrelsen@o.lst.se

www.vattenmyndigheterna.se

Stensån

Ett exempel på tillämpning av den nya vattenförvaltningen

Stensån är det sydligaste av de fem vattendragen i Laholmsbuktens tillrinningsområde. Nästan hälften av de 6 500 invånarna i området bor på landsbygden. I Stensån finns genuina stammar av storvuxen lax och öring, hotade sötvattensmusslor och en rik bottenfauna. Ån är endast i liten utsträckning reglerad men huvudfåran har rätats och invallats i den nedre delen.

Hydrologi, markanvändning och befolkning

Areal:	284 km ²
Åker:	26 %
Skog:	46 %
Nederbörd:	900 mm
Flöde, MQ:	4,8 m ³ /s
Befolkning:	23 inv/km ²

"Hoten mot Stensån"

Bedömning av ekologisk status i Stensån

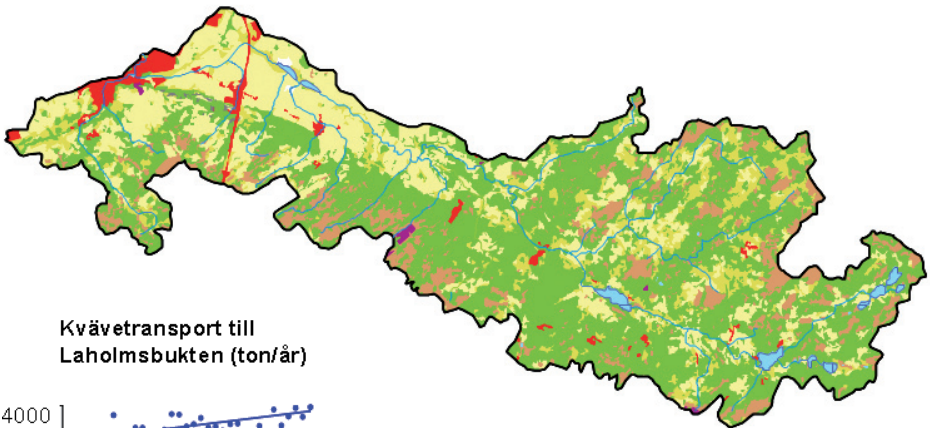
I den nya vattenförvaltningen ska alla vattentillgångarna beskrivas och klassificeras efter sina nuvarande biologiska, kemiska och fysiska förutsättningar. Alla vatten måste idag eller på sikt uppnå "god ekologisk status". För vatten som inte når upp till kraven för "god ekologisk status" behövs ett åtgärdsprogram.

Den preliminära bedömningen av den ekologiska statusen i Stensån visar på en generellt måttlig status i huvudfåran. Ett biflöde uppfyller kriterierna för "god" ekologisk status (grönt i bilden). För ett antal biflöden är statusen okänd på grund av brist på analysdata. Laholmsbukten klassas som "otillfredsställande".

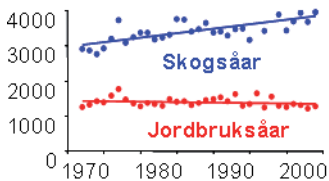
Figuren nedan visar översiktligt de huvudsakliga faktorer som hotar vattenkvaliteten i Stensån och Stensåns biflöden i en tänkt linje från Laholmsbukten i väster till Svarta sjö i östra delen av Stensåns avrinningsområde.

Vilka åtgärder krävs i Stensån och dess biflöden?

Kvävetransport till Laholmsbukten (ton/år)

Utvecklingen går i rätt riktning avseende kvävetransporten från jordbruksområdena till Laholmsbukten. Läckaget från skogen verkar dessvärre öka.

Stensån har rätats och vallats in och många våtmarksmiljöer har försvunnit.

Syre i Laholmsbuktens bottenvatten

Sedan 1980-talet har Laholmsbukten haft återkommande perioder av intensiv algbloomning vilket medför ökad syreförbrukning vid havsbotten. Kväve anses vara den begränsande näringsfaktorn för livet i Laholmsbukten liksom i Kattegatt.

Åtgärdsprogram

Enligt den nya vattenförvaltningen kan ett åtgärdsprogram behöva utarbetas för Stensån och för dess biflöden där god ekologisk status inte uppnås.

Programmet för Stensån har inriktats på minskning av näringsämnen (fokus på kväve), minskad försurning samt minskad fysisk påverkan.

Åtgärder mot övergödning

Målet för minskad kvävetillförsel till havet har baserats på det existerande nationella/regionala målet som anger att det mänskliga kvävebidraget skall minska med minst 30 procent till år 2010 jämfört med 1995 års nivåer. När det gäller Stensån betyder detta en minskning med cirka 100 ton kväve per år till Laholmsbukten.

De föreslagna åtgärderna för kvävereducering består av redan existerande basåtgärder som ska vara möjliga att genomföra i större skala utan orimliga ekonomiska konsekvenser för individen. Det finns också med förslag på vidare åtgärder som gör det möjligt för oss att nå målet. Åtgärderna riktar sig mot:

- jordbruk
- skogsbruk
- enskilda avlopp
- reningsverk

Åtgärder för att lindra effekterna av fysisk påverkan

Åtgärder för att minska effekterna av fysisk påverkan innefattar borttagande av vandringshinder, skapande av buffertzoner samt anpassning av rensningsinsatserna. För att undvika framtida problem är det mycket viktigt att ta hänsyn till den akvatiska miljön i de lokala och regionala planeringsprocesserna.

Åtgärder mot försurningen

- Fortsatt kalkning (enligt nuvarande kalkningsprogram)
- Utökad kalkning t ex Lilla Stensån
- Kalkning och askåterföring till skogen
- Minskad deposition av försurande ämnen

Erfarenheter från pilotprojektet BERNET Catch

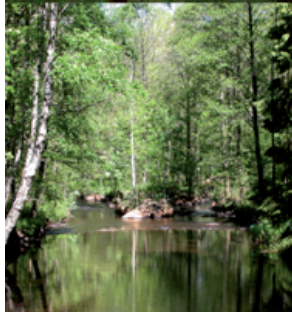
I EU-projektet BERNET Catch deltog sju länder med en analys av ett pilotområde. Flera av avrinningsområdena kommer att få svårt att uppnå God vattenstatus till 2015.

Målet om kvävereducering baseras på existerande nationella/regionala mål. Det betyder för Stensån en årlig minskning av transporten till Laholmsbukten med cirka 100 ton kväve. De stora ansträngningar som redan har gjorts för att minska näringsläckaget inom både den kommunala sektorn och inom jordbruket innebär att vi nått knappt halvägs mot 30-procentmålet. Fler åtgärder krävs inom både avloppssektorn och i jord- och skogsbruket.

Kostnadsberäkningar visar att åtgärder i jordbrukssektorn, exempelvis fånggrödor, effektivare gödselhantering, vårplöjning och våtmarksrestaurering är mest kostnadseffektiva. Den enskilt mest effektiva åtgärden är storskalig satsning på våtmarker. Åtgärder som gäller avloppsvatten, t ex förbättrad rening av enskilda avlopp, är dyrt räknat per kg kväve.

Det ökade läckaget från skogsmarken betonar vikten av att minska förlusterna särskilt i samband med avverkning. Minskad deposition av kväve är också nödvändig. Endast cirka 25 procent kommer från lokala utsläpp. Vi är därför beroende av andra regioner när det gäller den atmosfäriska depositionen.

För att motverka förorening sker kalkning vid tre platser inom avrinningsområdet. Fortsatt kalkning är en förutsättning för en livskraftig laxstam. Utökad kalkning krävs för att uppnå God vattenstatus i Stensåns övre del. Åtgärder för att minska effekterna av fysisk påverkan innefattar borttagande av vandringshinder, skapande av buffertzoner samt minskade rensningsinsatser. För att undvika framtida problem är det mycket viktigt att ta hänsyn till den akvatiska miljön i de lokala och regionala planeringsprocesserna.

Exempel på åtgärder för att minska Stensåns bidrag av kväve till Laholmsbukten med 30%

Basåtgärder med små förändringar i driften	Ton kväve
Fånggröda	9-11
Sen höstplöjning eller vårplöjning	4
Vårplöjning av vall (träda)	4
Byte höstsäd till vårsäd med fånggröda eller vall	4
Träda och minskad areal mm.	12
Anpassad bearbetning	2
Anläggning av våtmarker	10
Summa	Ca 47

Kompletterande åtgärder med vissa förändringar i markanvändning	Ton kväve
Återställning av stor våtmark huvudfåran	7-34
Reglerad dränering	2
Ändrad odling inom skyddade områden	3
Produktion av biogasgrödor	4
Totalt (inkl basåtgärder)	Max 90

Kostnad per år för basåtgärder inom jordbruket uppgår till 3,3 miljoner kronor

Kompletterande åtgärder beräknas kosta >4,3 miljoner kronor

Investeringar i förbättrad avloppsvattenrening beräknas uppgå till 6 miljoner kronor

Åtgärder inom pågående och kompletterande program	Ton kväve
Förbättrad kväverening i reningsverket	7-8
Enskilda avlopp enligt gällande rekommendationer	1
Bästa teknik – samtliga enskilda avlopp	4

Kom gärna med synpunkter och påverka beslut och underlag!
Vilka vattenvårdsfrågor är väsentliga i våra avrinningsområden?
Hur kan vi ta tillvara lokal kunskap kring vatten som finns i vårt län?
I vilka vatten ska vilka åtgärder vidtas?

Beredningssekretariatet
Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 HALMSTAD
Telefon: 035-13 20 00
E-post: lansstyrelsen@n.lst.se

